

TUNNISTATKO RIKOKSEN?

Rikosuhripäivystyksen oppaita ● 9 (Päivitetty 24.3.2022) RIKUn esitteet ja oppaat: riku.fi/oppaat

Nuoriin kohdistuu eniten rikoksia. Osaatko sinä tunnistaa mikä on rikos ja mikä on vain huonoa käytöstä? Rikoksen määritelmään ei vaikuta tapahtumapaikka tai osapuolien ikä.

MIKÄ ON RIKOS?

- Rikos on teko tai laiminlyönti, josta on laissa säädetty rangaistus.
- Rikos voi olla yksittäinen tapahtuma tai jatkuva tilanne.
- Vakavuuteen vaikuttaa rikoksen seuraukset uhrille.
- On huomioitava myös uhrin oma kokemus tapahtuneesta.

MILLOIN PITÄÄ TEHDÄ ILMOITUS POLIISILLE?

- Kun kyseessä on pahoinpitely tai muu väkivalta, on se alaikäisen kohdalla aina poliisiasia.
- Kinastelu ja nahistelu eivät ole poliisiasioita.
- Kun tilanne ei ole sovittelutoimistossa soviteltavissa, esimerkiksi seksuaalinen väkivalta.
- On hyvä toimia nopeasti, etteivät tilanteet pitkity.
- Laissa on erikseen säädetty niistä tahoista (esim. päiväkotit, koulu, terveydenhuollon ammattihenkilöt), joilla on velvollisuus ilmoittaa poliisille, jos epäilee, että alaikäiseen on kohdistunut seksuaalirikos, pahoinpitely tai törkeä pahoinpitely. Ilmoituksen saa tehdä myös muu aikuinen.
- Alle 15-vuotias tekijä on korvausvelvollinen ja saa merkinnän tapahtuneesta poliisiasiaintietojärjestelmään.

TARVITSEEKO TIETÄÄ MISTÄ RIKOSNIMIKKEESTÄ ON KYSE, KUN TEKEE RIKOSILMOITUKSEN POLIISILLE?

- Tapahtumien kertominen riittää. Poliisi arvioi onko tapahtunut rikos ja mistä rikoksesta on kyse.

MISTÄ RIKOSNIMIKKEISTÄ NUORTEN KOHDALLA VOI ESIMERKIKSI OLLA KYSE?

Vahingonteko

Toisen omaisuuden vahingoittaminen tai tuhoaminen

Laiton uhkaus

Aseella tai muulla tavalla toisen uhkaaminen siten, että uhrin on perusteltua pelätä oman turvallisuuden tai omaisuuden puolesta

Vainoaminen

Toistuva toisen uhkaaminen, seuraaminen, tarkkaileminen, yhteyden ottaminen tai muu vainoaminen, mikä aiheuttaa pelkoa tai ahdistusta vainotussa

Erilaiset seksuaalirikokset

Esimerkiksi seksuaalinen ahdistelu, raiskaus tai sen yritys, alaikäisen houkutteleva seksuaalisiin tarkoituksiin eli grooming

Kunnianloukkaus

Toisesta ihmisestä esitetty valheellinen tieto tai vihjaus, joka on omiaan aiheuttamaan vahinkoa tai kärsimystä, tai muu toisen halventaminen

Yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen

Oikeudeton toisen yksityiselämää koskevan tiedon, vihjauksen tai kuvan esittäminen (esimerkiksi sosiaalisessa mediassa), joka on omiaan aiheuttamaan vahinkoa tai kärsimystä

Pahoinpitely

- Eri muotoja ovat lievä pahoinpitely, pahoinpitely tai törkeä pahoinpitely. Se on ruumiillista väkivaltaa, terveyden vahingoittamista, kivun aiheuttamista tai tiedottomaan tilaan saattamista
- Pahoinpitely voi tapahtua esimerkiksi koulussa, yleisellä paikalla, harrastetoiminnassa tai kotona

MIKÄ ON RIKOS- JA RIITA-ASIOIDEN SOVITTELU?

Kun poliisi on saanut rikosilmoituksen, se voi jo siinä vaiheessa tai myöhemmin kysyä uhrin ja tekijän halukkuutta sovitteluun ja ohjata asian sovittelutoimistoon.

Sovittelu on uhrille ja epäillylle vapaaehtoista ja maksutonta. Sovittelussa osapuolet voivat käsitellä uhrille aiheutuneita henkisiä ja aineellisia haittoja sekä pyrkiä sopimaan toimenpiteistä niiden hyvittämiseksi. Sovittelu voi olla joko rikosprosessille rinnakkainen tai sitä täydentävä menettely.

Lisätietoa sovittelusta thl.fi/sovittelu.

→ VARMISTA OMA OIKEUSTURVASI JA KYSY ROHKEASTI, JOS EPÄILET JOUTUNEESI RIKOKSEN UHRIKSI.

Lisätietoa ja tukea maksuttomasti: riku.fi/nuoret, riku.fi

→ RIKUN PALVELUT OVAT SINULLE, JOS

- olet rikoksen uhri tai epäilet joutuneesi rikoksen uhriksi
- lapsesi tai läheisesi on joutunut rikoksen uhriksi
- olet todistajana rikosasiassa
- kaipaat kokemukseesi liittyen neuvoa
- haluat keskustella rikoskokemuksesta
- työskentelet lasten ja nuorten kanssa ja tarvitset konsultaatiota.

RIKOSUHRIPÄIVYSTYS 116 006

Juristin puhelinneuvonta 0800 161 177

RIKUchat (riku.fi/chat)

/rikosuhripaivystys

@rikosuhr

riku.fi

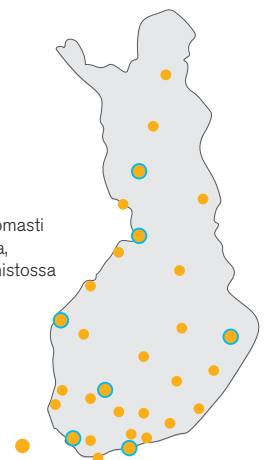
RIKU
RIKOSUHRIPÄIVYSTYS
BROTTSOFFERJOURN

Toimintaa tukee:

RIKU palvelee maksuttomasti koko maassa – verkossa, puhelimesta 7 aluetoimistossa ja 31 palvelupisteessä.

Kaikki palvelut ja yhteystiedot riku.fi

RIKUn toiminnasta vastaavat yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen Punainen Risti, Suomen Setlementtiliitto ja Kirkkohallitus MIELI Suomen Mielen terveys ry:n koordinoimana.